

ה ע"ב. ציווי משה לאהרון ביום השמיני

רב אשי למד מהפסוק "כִּי בֵּן צִוִּיתִי" (ויקרא ח, לה) לשיטתו של רב יוחנן ללימוד שכל האמור בפרשת ימי המילואים מעכב. מתוך כך הגמרא מביאה דרשה נוספת העוסקת בשלושת הפעמים שבהם נאמר "ציווי" בימי המילואים, ולמה כוונת כל ציווי (ואין קשר לימי המילואים שעסקנו בהם עד כה, אלא כוונתו ליום השמיני בלבד. רש"י).

ביום השמיני למילואים, שהתרחש בא' ניסן, הוקרבו שלושה שעירי חטאת:

א. קורבן ראש חודש – "וּבְרֵאשֵׁי חֳדְשֵׁיכֶם תִּקְרְבוּ... וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת לַה'" (במדבר, כח, יא. טו), שמובא לטהר את טומאת מקדש וקודשיו (שנאמר "וְאַתָּה נָתַן לָכֶם לְשֵׂאת אֶת עוֹן הָעֵדָה" – זהו של ראש חודש (ויקרא יז). שבועות ט ע"ב).

ב. קורבן ציבור כחלק מימי המילואים "וַיִּקְרַב אֶת קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת שְׁעִיר הַחֲטָאת אֲשֶׁר לָעָם וַיִּשְׁחָטֶהוּ וַיַּחֲטֹאֶהוּ בְּרֵאשׁוֹן" (ויקרא ט, טו).

ג. קורבן הנשיאים – בכל יום מא' ניסן עד י"ב ניסן הביא כל נשיא מערכת של קורבנות, והראשון שהקריב היה נחשון בן עמינדב נשיא שבט יהודה "וַיְהִי בַיּוֹם הַזֶּה לְמִשְׁחֵה לְהִקְדִּים אֶת הַמִּשְׁבָּן... וַיִּקְרְבוּ נְשֵׂאֵי יִשְׂרָאֵל רֵאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם... וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הַרְּאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ נְחֻשׁוֹן בֶּן עַמִּינַדָּב לְמִשְׁחֵה יְהוּדָה... שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת" (במדבר ז, א-ב. יב. טו).

באותו יום השמיני לקחו בני אהרון, נדב ואביהוא איש מחתתו והקריבו אש זרה לפני האלוקים ויצאה אש ושרפתם. אהרון בנות בניו דינו כ"אונן" שאסור באכילת קדשים (שהם קדשים חמורים, קל וחומר ממעשר שני שהוא קדשים קלים שאסור באנינות מהכתוב "לֹא אֲכַלְתִּי בְּאֵי מִמֶּנּוּ" (דברים כו, יד)), אך למרות זאת משה ציווה, על פי האלוקים, לאכול את הקורבנות.

פירושו הציווי לפי הברייתא	לשון הפסוקים (פרק י')
משה מצווה את אהרון ובניו האוננים לאכול את המנחות שהובאו כחלק מקורבן ראש חודש, ומקורבנות יום המילואים. והדגיש להם משה, שלמרות שהם אוננים, הוא הצטווה לומר להם לאכול.	(יב) וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל אֱלֶעָזָר וְאֶל אִיתָמָר בְּנֵי הַנּוֹתְרִים קָחוּ אֶת הַמִּנְחָה הַנּוֹתְרֵת מֵאִשֵּׁי ה' וְאֲכַלְוּהָ מִצּוֹת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא: (יג) וְאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ כִּי חֶקֶד וְחֶקֶד בְּגִיד הוּא מֵאִשֵּׁי ה' כִּי בֵן צִוִּיתִי:
משה מצווה את אהרון ובניו האוננים לאכול את השלמים שהובאו כחלק מקורבנות יום המילואים.	(יד) וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹאכְלוּ בְּמָקוֹם טְהוֹר אֶתָּה וּבְגִיד וּבְנִתִיד אֲתֶדְךָ כִּי חֶקֶד וְחֶקֶד בְּגִיד נָתַנּוּ מִזִּבְחֵי שְׁלָמִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (טו) שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהַנִּיף תְּנוּפָה לִפְנֵי ה' וְהָיָה לְךָ וּלְבְּגִידְךָ אֲתֶדְךָ לְחֶק עוֹלָם כֹּאֲשֶׁר צִוָּה ה':
אהרון הסיק שהצטווה לאכול באנינות דווקא את קורבנות יום המילואים של הציבור והנשיאים (כנ"ל) משום שייחודם שהם "קדשי השעה" (קורבנות המיוחדים לימים אלו), אבל חטאת ראש חודש שהינה "קדשי דורות" (קורבנות הנעשים בכל הדורות) אין לאוכלה, ולכן יש לשורפה. משה רבינו חשב שבכלל הציווי של הקב"ה שיאכלו אהרון ובניו באנינות - יש לכלול גם את חטאת ראש חודש, ויש לאוכלה בקודש, וקצף על אהרון מדוע שרפה (והרי היא לא נפסלה מחמת עצמה)?	(טז) וְאֵת שְׁעִיר הַחֲטָאת דָּרֹשׁ דָּרֹשׁ מִשֶּׁה וְהָיָה שֶׁרֶף וַיִּקְצַף עַל אֱלֶעָזָר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתְרִים לֵאמֹר: (יז) מְדוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחֲטָאת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא וְאַתָּה נָתַן לָכֶם לְשֵׂאת אֶת עוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי ה': (יח) הֵן לֹא הוּבֵא אֶת דָּמָה אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אֲכֹל תֹאכְלוּ אֶתָּה בְּקֹדֶשׁ כֹּאֲשֶׁר צִוִּיתִי:
לבסוף, מודה משה לאהרון, שצדק בשריפתו את חטאת ראש חודש (ויש להבדיל בין "קדשי שעה" ל"קדשי דורות" ואהרון הבין היטב את ציווי הקב"ה מה לאכול באנינות, ולהסיק מתוך זה מה אין לאכול באנינות).	(יט) וַיִּדְבֹר אַהֲרֹן אֶל מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת חֲטָאתֶם וְאֵת עֲלֹתֶם לִפְנֵי ה' וַתִּקְרָאנִי אֲתִי כֹאֲלֵה וְאֲכַלְתִּי חֲטָאת הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי ה': (כ) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו: